

Verslas investuoja Visorių informacinių technologijų parke

Vilniaus Santaros slėnio plėtra įgauna pagreitį: Vyriausybei pernai rudenį Visoriams suteikus valstybei svarbaus ekonominio projekto statusą, į VITP plėtojamą mokslo ir technologijų parką pavyko pritraukti 3 aukštųjų technologijų bendroves, kurios čia kurs tyrimų centrus.

Jau šių metų rudenį VŠĮ Visorių informacinių technologijų parkas (VITP) planuojama pradėti „BOD Group“ saulės energijos ir skaitmeninių laikmenų technologijų tyrimų centro statybas, o žiemą pradės veikti UAB „Viltechmeda“ aukštųjų medicinos technologijų centras. Investicijas į tyrimų padalinio vystymą čia suplanavusi ir UAB Biotechnologinės farmacijos centras „Biotechpharma“.

Visos šios kompanijos yra padavusios paraiškas ES fondų paramai gauti, be kurios itin modernios pramonės gimimas Lietuvoje būtų neįmanomas. Europos Sąjungos šalių vyriausybės šiaudien kaip niekada aktyviai remia investicijas į aukštąsias technologijas, mat ši sritis jau netolimoje ateityje taps pažangiausių ekonomikų varikliu, skatindama šalių eksporto plėtrą ir didindama jų konkurencingumą pasaulyje.

„Šie trys projektai įgyvendina Santaros slėnio programos idėjas ir kartu atveda dideles JAV, Vokietijos ir Didžiosios Britanijos investicijas į Lietuvą. Su investuotojais vyko sunkios derybos. Nuėjome ilgą kelią ir esame ant teigiamų permainų slenksčio“, – sako VITP plėtos direktorius Saulius Arelis.

Šie projektai tapo įmanomi Vilniaus Santaros slėnio plėtos programos dėka. Įgyvendinant ją VŠĮ Visorių informacinių technologijų parkas užsitikrino ES SF finansavimą IT ir biotechnologijų mokslo ir technologijų parko teritorijoms paruošimui. Šiuo metu rengiamasi viešiesiems pirkimams VITP teritorijos inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų infrastruktūros projektavimo ir įrengimo darbams.

„Pagrindinis VITP uždavinys yra sukurti infrastruktūrą bei suformuoti aukštųjų technologijų įmonėms teikiamų paslaugų paketą, kuris skatintų tolesnę technologijų verslo, mokslo ir studijų integraciją Visoriuose. Čia jau yra susiformavusi skirtingų veiklos rūšių bendradarbiavimo tradicija“, – parko tikslus nurodo VITP plėtos direktorius.

Ilgalaikėje perspektyvoje šią teritoriją VITP mato kaip ES mastu konkurencingą žinių ekonomikos branduolį, pritraukiantį Lietuvos ir užsienio verslo investicijas į inovatyvių aukštųjų technologijų produktų ir paslaugų kūrimą, koncentruojantį aukštųjų technologijų žinias bei kuriantį kvalifikuotą specialistų darbo vietas, generuojančias didesnę pridėtinę vertę regionui ir šalies ekonomikai.

Iki tikslo – vienas žingsnis

Anot VITP plėtos direktoriaus, slėnyje moderni infrastruktūra jau planuojama, tad verslui čia pradėti kurtis liko paskutinis žingsnis – pasinaudoti ES parama, be kurios sunkiai įsivaizduojamas aukštųjų technologijų verslo tyrimų komplekso gimimas.

„VITP ypatingas tuo, kad ši Santaros slėnio dalis vystosi pirmiausiai privačių verslo investicijų dėka“, – akcentuoja VITP plėtos direktorius.

2009 m. rugsėjį verslo plėtos projektams Visoriuose suteiktas valstybei svarbaus ekonominio

VITP ISTORIJA

- 1986 m. į Visorius persikėlus Matematikos ir informatikos institutui (MII), čia pradėta plėtoti su informacinėmis technologijomis susijusi mokslinė veikla. Nuo 1988 m. čia pradėjo kurtis IT verslo įmonės, kurias steigė MII darbuotojai.
- Visoriuose įsikūrė viena pirmųjų šalies informacinių technologijų UAB „Baltic Amadeus“, taip pat UAB VTEX ir TEV. Vien VTEX šiuo metu dirba 200 darbuotojų, o 98% įmonės kuriamų paslaugų eksportuojama.
- Skatinant verslo plėtrą 2002 m. lapkričio 14 d. čia įsteigta viešoji įstaiga Visorių informacinių technologijų parkas. Šiuo metu parke veikia UAB „Baltic Amadeus, TEV, VTEX, „Ex Datum“, „ImPro“, „Daily card“, „ART21“, IRT įmonių asociacija INFOBALT, asociacija EEPA.
- Šiandien VITP narių partneriai, vykdam IRT srities projektus, yra Lietuvos ir užsienio universitetai ir tyrimų institucijos bei įmonės: German Research Center for Artificial Intelligence, Jacobs University of Bremen, Cambridge University, The University of Bath, „Unilever“, European Patent Office, Matematinės statistikos institutas (JAV), Amerikos statistikos asociacija, „Springer Verlag“ (Vokietija), „Elsevier“ (Olandija), „Wiley“ (JAV). Visoriuose šiaudien dirba apie 700 informacinių technologijų specialistų.

projekto statusas. Nuo tada plėtos planai čia ypatingai suaktyvėjo.

„Pirmiausiai stengėmės pritraukti į eksportą orientuoto technologinio verslo investicijas ir paskatinti tokias įmones dirbti kartu. Bandomė kurti tai, kas išsivysčiusiose ekonomikos sėkmingai veikia ir vadinama klasteriu, – sakė S. Arelis. – Džiugu kad tai palaiko valstybės ir savivaldos institucijos, akademinė bendruomenė, asociacija INFOBALT. Vargu ar dabartiniai plėtos planai būtų galimi be šalies Vyriausybės suteikto svarbos statuso, be bendro darbo su Ūkio ministerija pritraukiant investuotojus. Prisdėjo ir dialogas su Vilniaus universiteto Matematikos ir informatikos fakultetu dėl glaudesnio bendradarbiavimo – technologiniai verslai labai palankiai žiūri į mokslo ir studijų sektorių dalyvavimą projekte. Tai savotiška kokybės garantija.“

Jau šiaudien Visoriuose veikiančiose informacinių technologijų įmonėse ir organizacijose dirba apie 700 IT specialistų. 250 iš jų – Matematikos ir informatikos instituto darbuotojai. 2010 m. ir 2011 m. sandūroje čia planuojama pradėti statyti verslo inkubatorių ir technologijų centrų programinės įrangos ir paslaugų verslui. Bus sukurta infrastruktūra jaunoms inovatyvioms IT bendrovėms ir jau sustipėjusioms įmonėms, kurios ketina bendradarbiauti su tyrimų institucijomis.

Visorių koziris – eksportas

Visoriuose suplanavusi pastatyti 3.000 kv. m ploto aukštųjų medicinos technologijų centrą, UAB „Viltechmeda“ čia vystytų medicinius švirkštinius siurblius, skirtus tiksliam ir saugiam vaistų dozavimui, beveik visa produkcija būtų eksportuojama. Bendrovės investicijos į centrą sudarytų iki 10 mln. Lt. Įsteigusi centrą bendrovė per keletą metų padvigubintų apyvartą. 2009 m. „Viltechmedos“ apyvarta buvo 17 mln. Lt.

„Šiame aukštųjų medicinos technologijų centre sukurtume daugiau kaip 70 darbo vietų, dar tiek sukurtume ar išlaikytume už įmonės ribų, nes mūsų vykdomiems tyrimams ir veiklai

aprūpinti reikėtų daug išorinių resursų“, – teigia „Viltechmedos“ direktorius Anatolijus Faktorovičius.

Vadovas akcentuoja, kad gavus ES paramą medicinos technologijų centrą Visoriuose būtų realu įkurti šį gruodį, lietuvių bendrovei realizuoti projektą padėtų viena didžiausių pasaulyje inžinerinių kompanijų „Moog Inc.“

Išimtinai į eksportą orientuosis ir „BOD Group“, VITP suplanavusi įkurti 10.000 kv. m ploto saulės energijos ir optinių-skaitmeninių laikmenų technologijų tyrimų centrą. „BOD Group“ kartu su Vokietijos investuotojais įsteigė dvi kompanijas „Baltic Solar Energy“ ir „Baltic Solar Solutions“, kurios čia kartu su UAB „Via Solis“ plėtos saulės elementų tyrimus ir eksperimentinę gamybą.

„Visą produkciją ir tyrimų rezultatus eksportuosime. Saulės energetika pasaulyje šiaudien yra labiausiai besivystanti pramonės šaka ir Lietuva čia turi unikalią galimybę – spėti į pasaulinį saulės energetikos technologijų traukinį bei pradėti tiekti pasaulio rinkoms aukštųjų technologijų produktus ir žinias, turinčius milžinišką pridėtinę vertę“, – sako „BOD Group“ ir „Baltic Solar Energy“ vadovas Vidmantas Janulevičius.

Anot jo, šiaudien kaip niekada svarbu pritraukti ES fondų paramą, nes ji leistų Visoriuose įsteigti pasaulinio lygio konkurencingą saulės energijos technologijų tyrimų ir eksperimentinės gamybos centrą. Bendros investicijos į jį iki 2012 m. sudarytų 150 mln. Lt. Suplanuota, kad 2015 m. apyvarta iš čia kuriamų saulės elementų bus 415 mln. Lt, o eksportas – daugiau kaip 95%.

Į eksportą orientuotos ir UAB „Biotechpharma“ teikiamos naujų technologijų bei biofarmacinių preparatų kūrimo paslaugos. Šios užsienio kapitalo įmonės investicijos į Visoriuose planuojamą įkurdinti modernų 3.500 kv. m

Saulius Arelis, VITP direktorius plėtrai, teigia, kad ilgalaikėje perspektyvoje šį parką mato kaip ES mastu konkurencingą žinių ekonomikos branduolį, pritraukiantį Lietuvos ir užsienio verslo investicijas į inovatyvių aukštųjų technologijų produktų ir paslaugų kūrimą.

ploto mokslinių tyrimų centrą sudarys daugiau kaip 48 mln. Lt. Daugiau kaip 5 m. Lietuvoje sėkmingai biofarmacines technologijas plėtojanti įmonė nutarė pasinaudoti Ūkio ministerijos priemone „Intelektas LT plus“ ir su ES SF parama statyti naują mokslinių laboratorijų kompleksą, kuris pradėtų veikti 2011 m. pabaigoje. Centre sukurtas technologijas bei paslaugas įmonė beveik išimtinai eksportuos.

Taps traukos centru

„Visorių informacinių technologijų parkas gali tapti „know-how“ ir didelės pridėtinės vertės kūrimo centru Lietuvoje. Į šį parką ateinančių investuotojų planai – ambicingi, juos įgyvendinus būtų sukurtas analogo regione neturintis aukštųjų technologijų verslo ir mokslo bendradarbiavimo branduolys, pritraukiantis ir kitų Vakarų kompanijų dėmesį į Lietuvą“, – neabejoja V. Janulevičius.

„Ilgalaikėje perspektyvoje „Biotechpharma“ moksliniame centre Visoriuose sukurtus naujus preparatus bei technologijas planuojame diegti į gamybą Lietuvoje. Biotechnologiniais metodais sukurtų vaistinių preparatų realizavimo rinka – visas pasaulis, todėl svarbu, kad visa pridėtinės vertės kūrimo grandis bus čia, Lietuvoje. Tokie verslo ir mokslo bendradarbiavimo centrai, kaip VITP, jei jie sugeba pritraukti užsienio investicijas, gali tapti visos šalies ekonomikos konkurencingumo pagrindu“, – priduria „Biotechpharma“ įkūrusios Didžiosios Britanijos investicinės bendrovės vadovas Andrew Lugg.

Verslo skatinimo priemonės

„Mes savo organizaciją vertiname kaip technologinio verslo paramos struktūrą. Smagu, kai parko veikla duoda rezultatų. Mūsų kolegos kituose slėniuose įsikūrusiuose mokslo technologijų parkuose ir inovacijų paramos organizacijose dirba atsižvelgdami į savo regiono ar veiklos specifiką. Todėl kartu ir susibūrėme į „InoTinklo“ projektą, kad slėniuose besikuriantiems verslams pasiūlytume įvairių galimybių, – sako S. Arelis. – O ir dirbant su užsienio investuotojais lengviau save pristatyti. Iš toliau žiūrint Lietuva matoma kaip vienas regionas ar net regiono dalis.“

„InoTinklo“ projekte kartu su VITP dalyvauja Klaipėdos mokslo technologijų parkas, KTU regioninis mokslo parkas, Lietuvos inovacijų centras, LŽŪU Mokslo ir technologijų parkas, „Saulėtekio slėnio“ mokslo technologijų parkas.

Lietuvai brendant iš krizės verta pagalvoti apie tolimesnius žingsnius efektyviai panaudojant kuriamus integruoto mokslo, studijų ir verslo centrus (slėnius) bei perimant geriausią „technologinių valstybių“ (JAV, Taivanas, Singapūras, P. Korėja, Indija) paskatų praktiką, taikomą pritraukti aukštos pridėtinės vertės investicijoms. Tokios paskatos, be grantų tyrimams ir jų infrastruktūrai finansuoti, dažnai apima ir mokesčines lengvatas (pelnų, nekilnojamo turto, importo), palankių sąlygų sudarymą tarptautinėms būstinėms bei tyrimo ir plėtos (angl. R&D) centrų pritraukti, rizikos kapitalui skatinti. Tokios paskatos taikytinos ir užsienio, ir vidaus investicijoms.

Publikuoja „InoTinklas“ – Inovacijų paramos tinklas integruoto mokslo, studijų ir verslo centruose (slėniuose)

Remia Lietuvos Respublika. Iš dalies finansuoja Europos Sąjunga